

បន្ទប់ស្ថានការណ៍ ថ្ងៃចោះឆ្នោត ឆ្នាំ២០១៣

Situation Room on Cambodia Election Day 2013

សេចក្តីថ្លែងការណ៍រួម ស្តីពី

ការវាយតម្លៃលើលទ្ធផលបោះឆ្នោតបណ្តោះអាសន្ន

ភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី២១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៣

បន្ទប់ស្ថានការណ៍នៃអង្គការ សមាគមមិនមែនរដ្ឋាភិបាលវាយតម្លៃថា លទ្ធផលបោះឆ្នោតបណ្តោះអាសន្ន ជាលទ្ធផលជាមួយផលវិបាកចេញមកពីភាពមិនប្រក្រតីជាច្រើននៅក្នុងកំឡុងពេលបោះឆ្នោត ដែលបណ្តាលឲ្យ មានការបាត់បង់សិទ្ធិអ្នកបោះឆ្នោតជាច្រើន និងកង្វះនូវភាពយុត្តិធម៌ក្នុងការចាត់ចែងការបោះឆ្នោតជាដើម។ តាម ការសង្កេតការណ៍របស់ ខុមហ្វ្រែល និងសមាជិកអង្គការបន្ទប់ស្ថានការណ៍ផ្សេងទៀតបានរកឃើញថា មានភាពមិនប្រក្រតី ច្រើនជាងមួយម៉ឺនមួយពាន់ និងតាមការសិក្សាស្រាវជ្រាវរបស់ខុមហ្វ្រែលទៅលើអ្នកមាន សិទ្ធិបោះឆ្នោតដែលគ្មានស្នាមទឹកខ្មៅនៅលើចង្កុលដៃបង្ហាញថា៤៨% បានទៅដល់ការិយាល័យបោះឆ្នោត ប៉ុន្តែ ពួកគាត់មិនបានបោះឆ្នោត ដោយសាររកឈ្មោះ ឬរកការិយាល័យបោះឆ្នោតមិនឃើញ គ្មានឯកសារបញ្ជាក់អត្ត សញ្ញាណប្រើប្រាស់ក្នុងការបោះឆ្នោត និងខុសទិន្នន័យក្នុងបញ្ជីបោះឆ្នោតជាដើម។ ចំណែកការសង្កេតរបស់អង្គ ការតម្លាភាពកម្ពុជា និងសម្ព័ន្ធដើម្បីសុច្ឆរិតភាព និងគណនេយ្យភាពសង្គម បានរកឃើញថា ៦០%នៃ ការិយាល័យបោះឆ្នោតប្រជាពលរដ្ឋមានឯកសារបញ្ជាក់អត្តសញ្ញាណត្រឹមត្រូវប៉ុន្តែមិនអាចរកឈ្មោះឃើញក្នុង បញ្ជីបោះឆ្នោត។

បន្ថែមទៅលើនោះទៀត យើងឃើញមានភាពមិនប្រក្រតីនៅថ្ងៃចោះឆ្នោតដែលងាយនឹងប៉ះពាល់ដល់ លទ្ធផលបោះឆ្នោតគឺអាចកើតមាននៅក្នុងខេត្តកណ្តាល ខេត្តបន្ទាយមានជ័យ និងខេត្តសៀមរាប ព្រោះថាសន្លឹក ឆ្នោតខុសគ្នារវាងគណបក្សមួយ ទៅគណបក្សមួយផ្សេងទៀត ដើម្បីទទួលបានអាសនៈនៅសល់ចុងក្រោយគឺមាន ចំនួនតិចតួចត្រឹមរយទៅពាន់សម្លេងឆ្នោត ជាពិសេសករណីនៅខេត្តកណ្តាលគឺត្រឹមតែ ១៦៨សន្លឹកឆ្នោត ឬ ០.៣% នៃចំនួនសន្លឹកឆ្នោតមធ្យមភាគចុងក្រោយ ដែលអាចប្រែប្រួលអាសនៈមួយនៅសល់ចុងក្រោយ។ កំរិតភាព មិនប្រក្រតីនៅខេត្តកណ្តាលក៏មានច្រើនគួរឲ្យចាប់អារម្មណ៍ផងដែរ ជាពិសេស គេឃើញមានការិយាល័យបោះ ឆ្នោតលេខ ១២០៤ នៅឃុំស្អាងភ្នំ ស្រុកស្អាងត្រូវបិទមុនពេលកំណត់។ និងម្យ៉ាងទៀតភាពមិនប្រក្រតីដោយ

COMFREL, ADHOC, NICFEC, YRDP, CCIM, CCHR, CHRAC, NGO FORUM ON CAMBODIA, API, CCC, CDP, CLEC, CPWP, PDP-CENTER, LICADHO, DHRAC, GADC, LWD, CISA, KYA, KID, DPA, KYSD, MVI, ICSO, TI/C, SILAKA, STAR KAMPUCHEA, HR VIGILANCE, VBNK, WMC, YCC, HRTF, CPN, IDEA, VSG, CCSP, KHARAM, FACT, MLOP BAITONG.

គ្មានរបាយការណ៍លទ្ធផលបោះឆ្នោតទម្រង់១១០៨នៅ៨ភារិយាល័យបោះឆ្នោតក្នុងសង្កាត់តាខ្មៅ ក្រុងតាខ្មៅ និង ការប្រែប្រួលចំនួនសន្លឹកឆ្នោតមិនបានការ និងសម្លេងឆ្នោតគណបក្ស។

បន្ទប់ស្ថានការណ៍នៃអង្គការ សមាគមមិនមែនរដ្ឋាភិបាល មានការព្រួយបារម្ភយ៉ាងខ្លាំងអំពីការបន្តបំភិត បំភ័យ និងការគំរាមកំហែងធ្ងន់ធ្ងរដោយមានការជ្រៀតជ្រែកពីរដ្ឋាភិបាល និងកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធក្នុងអំឡុង ពេលដោះស្រាយទំនាស់បោះឆ្នោត និងមានការខកចិត្តអំពីការខ្វះភាពយុត្តិធម៌ក្នុងការចាត់ចែង និងការដោះ ស្រាយបណ្តឹងទៅលើភាពមិនប្រក្រតីនៃការបោះឆ្នោត ព្រោះគ្មានការអង្កេតដោយតម្លាភាព។

ដូចនេះបន្ទប់ស្ថានការណ៍នៃអង្គការ សមាគមមិនមែនរដ្ឋាភិបាល៖

- ស្នើឲ្យក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ និងគ.ជ.ប ពិនិត្យការបោះឆ្នោតឡើងវិញនៅភារិយាល័យ ១២០៤ និង រាប់សន្លឹកឆ្នោតឡើងវិញនៅសង្កាត់តាខ្មៅ ក្រុងតាខ្មៅ ស្នើឲ្យក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ និងគណបក្ស នយោបាយសំខាន់ៗយកចិត្តទុកដាក់ក្នុងការដោះស្រាយវិវាទបោះឆ្នោតតាមរយៈការសិក្សា ស្រាវជ្រាវ ការអង្កេត ដោយមានការស្រុះស្រួលគ្នាប្រកបដោយតម្លាភាព។
- ស្នើឲ្យរាជរដ្ឋាភិបាលដកកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ និងគ្រឿងយុទ្ធភណ្ឌយោធាដែលរដ្ឋាភិបាលបាន ដាក់ពង្រាយ បណ្តាលឲ្យមានការបំភិតបំភ័យ ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ទៅកន្លែងដើមវិញ ព្រោះថា គ.ជ.ប និងគណៈកម្មការសន្តិសុខជាតិទទួលបន្ទុកការបោះឆ្នោតជាស្ថាប័នមានសមត្ថកិច្ចរក្សា សន្តិសុខ និងសុវត្ថិភាពក្នុងអំឡុងពេលបោះឆ្នោត។ ម្យ៉ាងទៀតតុលាការ និងរដ្ឋាភិបាលត្រូវដក ការចោទប្រកាន់ទៅលើយុវជន និងយុវតីបួននាក់ទាក់ទងនឹងការជូនផ្កាដល់កងកម្លាំងប្រដាប់ អាវុធជាបន្ទាន់។
- សំណូមពរកុំឲ្យមានការបំភិតបំភ័យ ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ដូចជាការចោទប្រកាន់តាមផ្លូវតុលាការ ដល់យុវជនទាក់ទងនឹងការជូនផ្កាដល់កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ និង ការបង្ខំប្រជាពលរដ្ឋពីសំណាក់ អង្គការមូលដ្ឋានឲ្យចុះហត្ថលេខាក្នុងគាំទ្រទៅលើលទ្ធផលបោះឆ្នោតដែលគ.ជ.បបានចេញ ផ្សាយនៅថ្ងៃទី១២ សីហា ឆ្នាំ២០១៣ ការមិនចូលរួមហាបាតុកម្ម និងពេញចិត្តចំពោះថែរក្សា សណ្តាប់ធ្នាប់ ស្ថេរភាពរបស់រដ្ឋាភិបាល។

ព័ត៌មានបន្ថែមសូមទាក់ទង៖

១. លោក សុក សំអឿន	ប្រធានសម្របសម្រួលនៃ CHRAC	០១២ ៩០ ១១ ៩៩
២. លោក គល់ បញ្ញា	នាយកប្រតិបត្តិអង្គការខុមហ្វ្រែល	០១២ ៩៤ ២០ ១៧
៣. លោក ហង្ស ពុទ្ធា	នាយកប្រតិបត្តិអង្គការនិកហ្វិច	០១២ ៩៥ ៩៦ ៦៦
៤. លោក យ៉េង វីរៈ	នាយកប្រតិបត្តិអង្គការ CLEC	០១២ ៨០ ១២ ៣៥
៥. លោក ប៉ា ងួនទៀង	នាយកប្រតិបត្តិ CCIM	០៦០ ៤០ ៩៩ ៩៩
៦. លោក អ៊ូ វីរៈ	ប្រធានមជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា	០១២ ៤០ ៤០ ៥១

COMFREL, ADHOC, NICFEC, YRDP, CCIM, CCHR, CHRAC, NGO FORUM ON CAMBODIA, API, CCC, CDP, CLEC, CPWP, PDP-CENTER, LICADHO, DHRAC, GADC, LWD, CISA, KYA, KID, DPA, KYSD, MVI, ICSO, TI/C, SILAKA, STAR KAMPUCHEA, HR VIGILANCE, VBNK, WMC, YCC, HRTF, CPN, IDEA, VSG, CCSP, KHARAM, FACT, MLOP BAITONG.

៧. លោក យ៉ង់ គឹមអេង	អនុប្រធាន CISA	០១៦ ៨២ ៨២ ១១
៨. លោក ព្រាប កុល	នាយកប្រតិបត្តិអង្គការតម្លាភាពកម្ពុជា	០១២ ៨៧៧ ៨៣៣
៩. លោកស្រី ធីតា ឃី៖	នាយិកាអង្គការសីលការ	០១២ ៨៣ ៨៤ ៦៤
១០. លោក សុខ ពិទ្ធយូ	នាយកប្រតិបត្តិក្រុមប្រឹក្សាយុវជនកម្ពុជា	០១៧ ២៧ ៣៣ ០៣
១១. លោក ម៉ាក ចំរើន	ប្រធានសមាគមយុវជនខ្មែរ	០១៧ ៧៨ ៨៩ ៥៥
១២. លោក ជាង សុខា	នាយកប្រតិបត្តិអង្គការ YRDP	០១២ ៣៦ ០៤ ៦៤
១៣. លោក នី ចរិយា	ប្រធានផ្នែកអង្កេតADHOC	០១១ ២៧ ៤៩ ៥៩